

Vaarwel Amerikaanse nerts, welkom Europese nerts!

Maurice La Haye, Zoogdiervereniging

Het was jaren geleden een doorbraak: het houden van Amerikaanse nertsen (*Neovison vison*) (figuur 1) voor de productie van bont zou in 2024 verboden worden. De wereldwijde uitbraak van Sars-CoV-2, het virus dat bij mensen Covid-19 veroorzaakt, had echter een onverwacht effect. Amerikaanse nertsen bleken extreem gevoelig te zijn voor het virus en in Nederland raakten ze op tientallen farms in met name Noord-Brabant en Limburg besmet. Het Ministerie van LNV heeft daarop besloten om alle nertsenfarms in Nederland verseld te sluiten om te voorkomen dat er nieuwe virusvarianten, die mogelijk gevaarlijk zouden kunnen zijn voor mensen, op deze farms zouden ontstaan. In de loop van 2020 zijn alle nertsen in Nederlandse farms gedood, waarmee een einde gekomen is aan het commercieel houden van Amerikaanse nertsen in Nederland.

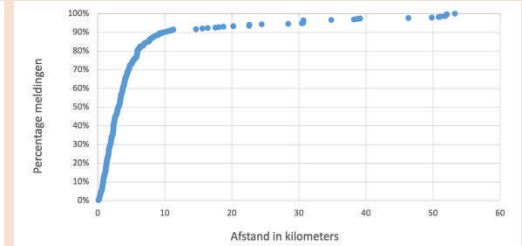
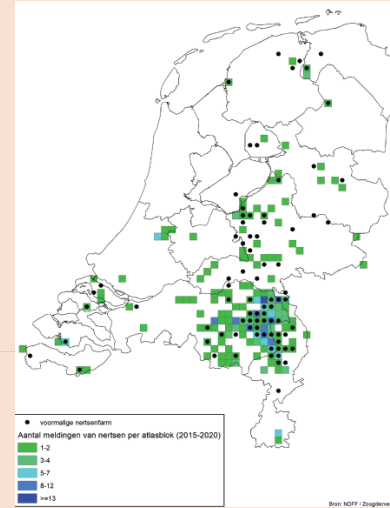
Door sluiting nertsenfarms geen ontsnapte Amerikaanse nertsen meer

Een onbedoeld positief effect van het sluiten van de nertsenfarms is dat er daardoor geen Amerikaanse nertsen meer ontsnappen en in het wild in Nederland terecht komen. Al eerder is aangetoond dat de meeste Amerikaanse nertsen in het wild direct afkomstig zijn uit farms en dat de meeste meldingen van Amerikaanse nertsen in de buurt van nertsenfarms werden gedaan. Dat is in 2021 nogmaals bevestigd, door te kijken naar het verband tussen de ligging van farms en het aantal gevalideerde meldingen van Amerikaanse nertsen per uurhok (5x5 km) in de periode 2015-2020 (figuur 2). Uit de kaart blijkt opnieuw een overduidelijk verband tussen de aanwezigheid van een (voormalige) nertsenfarm en de aanwezigheid van meldingen van deze soort in het wild. Ook de berekende afstand van een melding tot de dichtstbijzijnde farm, laat zien dat 90% van de meldingen binnen tien kilometer van een farm wordt gedaan en bovendien is een deel van de meldingen op grotere afstand, afkomstig van reeds eerder gesloten farms. Op basis van gegevens uit de NDFF blijkt bovendien dat in 2021 het absolute aantal gevalideerde meldingen met circa 90% is afgenomen tot minder dan tien meldingen ten opzichte van eerdere jaren met gemiddeld circa 100 meldingen.

Recent zijn er nog slechts enkele meldingen van nertsen in Noord-Brabant, de Gelderse Vallei en Zeeuws-Vlaanderen. Meldingen langs de oostgrens van Nederland en uit Zuid-Limburg hebben zeer waarschijnlijk betrekking op ontsnapte nertsen van Duitse farms.

Geconcludeerd kan worden dat de Amerikaanse nerts in Nederland op het punt van verdwijnen staat, wat voor de inheemse biodiversiteit positief nieuws betekent. Vermoedelijk heeft de intensieve bestrijding van de muskusrat (*Ondatra zibethicus*) hierin ook een rol gespeeld, omdat de Amerikaanse nerts regelmatig als onbedoelde bijvangst in de vangmiddelen terecht kwam.

Figuur 1. Amerikaanse nerts. (Foto: Ton Hermans)

Figuur 2. Meldingen van Amerikaanse nerts in de periode 2015-2020 (links) en de afstand van de waarnemingen tot de dichtstbijzijnde nertsenfokkerij (rechts).

Figuur 3: Deze Europese nerts werd per toeval gevangen in een beekdal in Limburg. Het dier bleek ontsnapt uit een dierenpark in Duitsland. Het laat zien dat Nederland kans biedt voor deze soort. (Foto: Dick Bekker)

Ruimte voor de Europese nerts

Met het sluiten van de nertsenfarms in Nederland lijkt het erop dat deze exotische predator definitief uit de Nederlandse natuur gaat verdwijnen. Daarmee komt er ook weer, letterlijk, ruimte voor de inheemse Europese nerts (*Mustela lutreola*) (figuur 3). Op Europese schaal heeft de Europese nerts de status van 'Ernstig bedreigd' en wilde populaties zijn enkel nog aanwezig in Zuid- en Oost-Europa. Eén van de belangrijkste bedreigingen voor de Europese nerts is de Amerikaanse nerts, die letterlijk de Europese nerts wegconcurrert en verdringt in optimaal moeras habitat en in rivier- en beekdalen. Door het verdwijnen van deze Amerikaanse concurrent ontstaat een unieke mogelijkheid om de Europese nerts te helpen.

Een verkennende studie naar de mogelijkheden voor herintroductie van deze soort in Nederland, laat zien dat Nederland in potentie geschikt lijkt: de concurrentie is vrijwel verdwenen, moerasnatuur is in hoge mate aanwezig en voedsel (in de vorm van exotische rivierkreeften) is er eveneens in overvloed. Bovendien wordt de komende jaren de bestrijding van de muskusrat aangepast, met als doel de soort 'terug te dringen tot aan de landsgrenzen'. Dat betekent dat in het binnenland het aantal vangmiddelen significant zal worden verlaagd, al dan niet in combinatie met 'slimme vangmiddelen' die alleen dicht gaan als de doelsoort in de val loopt (<https://lifemica.nl/research-innovaties/smart-life-traps/>). Daarmee zal het aantal onbedoelde bijvangsten van de muskusrattenbestrijding de komende jaren sterk gaan dalen. Wat de Zoogdiervereniging betreft is het dan ook: 'Vaarwel Amerikaanse nerts, welkom Europese nerts'.

Verder lezen

Lange, P., 2022. A feasibility study on the reintroduction of the European Mink (*Mustela lutreola*) in the Netherlands. Afstudeerverslag, Msc Biology, University of Amsterdam, in opdracht van de Zoogdiervereniging.

